

MAGYARSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:		Felelős szerkesztő:	Szerkesztőség és kiadóhivatal: IV. ker., Vármegye-utca 11-13.
Helyben egy hónapra 1 kor., negyedévre 3, fél évre 6, egész évre 12 kor.	Vidéken: egy hónapra 1 kor. 20 fill., 1/4 évre 3 kor. 60 fill., 1/2 évre 7 kor., 1 évre 14 kor.	BARTÓK LAJOS. Kiadótulajdonos:	Apró hirdetések ára: egy szó 2 fill., vastagabb betűvel 4 fill. Hirdetések petit számításával, dijszabás szerint.
Egyes szám ára 4 fillér (2 kr.).		WERBŐCZY KÖNYVNYOMDA R.-TÁRSASÁG.	

Ugron Gábor távozása.

Budapest, okt. 25.

Ez lett a vége *Rákóczy* Ferencz politikai pályájának; ez *Thököly* Imréné, ez *Kossuth* Lajosé. Az ország jogai, szabadsága, függetlenségéért, erkölcsi fölemeléséért, egységes nemzeti szellemre juttatásáért vívott hosszú harcz, egész élet föláldozott tevékenysége után a legerősebb férfiak elhagyatva és megtörve — távoztak. Ők számüzetésbe külföldre, — más nagyok itthon elfeledésbe, eltemetve élve, mások börtönbe, öngyilkosságba, vagy vérpadra, vagy hivatalos orgyilkos törébe kergetve. *Ugron* esete nem újság. Gazdag ily tragédiákban hazánk történelme.

S a vérbírák, bakók, porkolábok és árulók mindig »hívek« és »jó hazafiak« voltak, kitüntetés, előmenetelt nyertek, dotációt az áldozatok elkobzott vagyonából; az érdem nem maradt jutalmazatlanul, — ez sem új dicsőséges történetünkben.

Ugron Gábor távozása se meglepő hát, mint ellenségei örömjongása. És *Ugron* harmincz évi szüntelen elszánt harcz után nem is egy nap

szánhatta el magát e végzetes lépésre. Hónapok alatt érlelte meg s mi már több hete ismertük határozott és megmásíthatatlan eltökélttségét. Sőt már a jelen országgyűlésre sem akart újra föllépni, a bukott *Bánffy* után a biztos kerületet elvállalni, mert erre a fők már akkor megvolt, hosszas tapasztalati meggyőződés alapján: a megundorodás a magyar politikai élettől, melyben a *testvérgyűlölet* Káinpolitikája rágalmossal mérget fegyverei támadták legtöbbször, alattomosan és orvul, de nyíltan is, a függetlenségi természetes bajtársaktól, míg ő a közös ellenséggel küzdött élethalálra.

És mikor *Ugron* Gábor, mint a nemzet igazának legfélelme-sebb bajnoka, legmagasabbra emelkedett az igazi közvélemény, a nemzet legfőbb bírāja, benső lelkiismerete előtt: — akkor jött el az ideje, hogy le-törjék mindenáron! Mert a delegációban a *hármás szövetség*re mert támadni a miatt, hogy az szolgálataink viszonzásául semmit se tesz *államiságunk* javára; és mert az autonómiai kongresszuson ki merte mondani, hogy semmi mástól annyi üldözést nem

kellett szenvednie, mint a *felekezeti fanatizmustól*.

Ezek *Ugron* Gábor őszerejű támadási rendszerének, a vi-harnak, a melylyel söpört, már tetőpontjait képezték, a detonációt. A nép-próféták hősi haragjával ostorozta folyvást a nép közönyét, a művelt osztályok romlottságát, a kormányok bűneit, az osztrák igába hajló szervilizmust, az adminisztráció politikai eszközzé süllyedését, a főispáni önkényt, — a miben már a *mai* változott rend is igazat adott neki. Nem fogja-e a többiben is igazolni egy jobb jövő?

De mindegy. A *boszu* fölkelte és összeesküdött ellene. Az *utilitárius* támadt rá! Hajdan a fanatikus tömeg megkövezte gyűlölete tárgyát, *Ugron* a kő ellen keményebbre volt edzve: a meggyanúsítás sarába kellett volna hát fojtani. Nem védelmeztette magát még párthiveivel sem; a szennyes fergeteg ellen magára huzta köpenyét, melyet soha se forgatott, — de undorérzete mégis megmaradt utána.

A legnemesebb lemondás, becsületesség, kötelességérzet, csüggedetlen munkásság, örök harcz volt övé ellenzéki pályáján, s csak nemzete érdekét

szolgáltatta óriási politikai tehetséggel, páratlan szónoki adománynyal, a mit a legnagyobb tehetségű ellenfelei és barátai ismertek el.

Most már elvégezte, hogy a jövő választásokon egyáltalán nem vállal mandátumot.

— »Kár érte! *Ugron* visszavonulása rendkívüli nagy nemzeti erővesztés!« — siratják most a jollakott krokodilusok.

De mi bizunk benne, hogy ez a nagy sötétség, a mely *Ugron* lelkét is reménytelené tette, csak a hajnalt megelőző vakhomály, s a világosság, a nemzeti független törekvések napja mégis föltámad. És akkor *Ugron* nem maradhat visszavonulva, ismét első lesz a vezérek közt.

Budapest, okt. 25.

Ugron Gábor visszavonulása. A mit már hónapok óta jósolgatnak, az a napokban bekövetkezik: *Ugron* Gábor visszavonul a politikai közéletől. *Ugron* ezt az elhatározását az *Ugron*-pártnak két nap óta tartó értekezletén nyilvánította ki. *Ugron* Gábor, a mint maga mondotta, valósággal megundorodott a mai magyar politikai élettől; főként az keserítette el, »hogy ellene a harczot a függetlenségi párt vezette a testvérgyűlölet találékonyságával és gonoszságával.« A párt jövő hét-

A „MAGYARSÁG“ TARCZAJA.

Parlament a folyosón.

A kvóta-jelentés van napirenden, ám érdekes kísérletezésben is van részünk.

A *Zeppelin*-féle felszállási produkciókat mutatja be — *Komjáthy* Béla önléggömbjén, de *zeppelin* sikerekkel. Pedig ő éppen nem bizonyult kormányozhatatlannak.

A bizottsági főpróbák után nyílt színen demonstrálja ad oculos, hogy az olyan tökéletes ballon-formátumot sem lehet *Széll* ellen kormányozni, a minővel a képviselő ur rendelkezik.

Föl-föl emelkedik, de csak néhány méternyire, egyet-kettőt fordul saját tengelye körül és bizony csak nem képes oda visszatérni, a honnan kiindult.

Ugy látszik, nem oly könnyű fel-

adat a levegőben evezni, mint a levegőbe beszélni!

Ambár hiszen — mint ma esett meg *Komjáthy*-n, a beszédek is visszaszívja az ember.

Bent *Széll* Kálmán beszél, meglehetősen telt padosorok között.

Üres, egészen üres a folyosó, csupán az egyik kandalló körül hangzik egy kis nesz. Az öreg *Tisza* gunnyaszt ott egy padon, mint valami esonkaszárnyu vén daru, a ki őszszel sem kelhet utra a költöző madárral. Körüle néhány mohikánja asszisztál. Ama bizonyos vén kucséberék, a kiknek számaira ugy sem tesz már senki fia — még a vén generális sem.

Miniszterelnök korában is ugy szokta, hogy ha valaki nem beszélt a szája ize szerint, hát kivonult a folyosóra. Ezért akarta egy ízben báró *Kaas Ivor* bevezettetni a *vád-*

Ugy látszik, nem szereti az utódjait hallgatni, a mióta azok — nem hallgatnak rá.

Hogy ez a gubbasztó csoport — *Pulszky* Gusztival, *Gajári* Ödönnel, *Örley* Kálmánnal és a többiekkel — nem valami diszes látvány, annyi bizonyos. Pedig hej! ha tudná a generális, hogy mily szép motívumok rejlenek az öregségben! A mennyit a politika öregei belőle megértenek, felkarolnak és feltüntetnek, annyi tisztelet illeti meg őket. Hol vannak a *Deák* *Ferenczek* és a *Ház* többi nagy „senex“-ei?

Hogy *Tisza* Kálmán mennyire nem érti át a magas kort megillető szerepet!

A folyosón nem magyarázzák meg neki, annyi bizonyos! De megtalálunk alkalmazni is lehetne erre vonatkozólag egy régi mondást: „Legszebb előkészület a penzióra egy tiszteltemeltó regimé!“

— Báró *Bánffy* Dezső kevés méltósággal viselkedik a bukásban, az tény, — magyarázza a hírlapírók karzatának a most is „normális izgatott állapotában“ levő *Kaas Ivor* báró.

— Hát a többiek hogy viselkedtek a bukás után? — kérdik tőle.

— Többnyire méltóságosan, sőt egy tekintetben valamennyi bukott miniszterelnök felette áll a hoppmester urnak. A többi ex-miniszterelnök megelégedett azzal, hogy a nyugdíjat besöpörte, de *Bánffy* azt is megselekedte, hogy még a történelmi *husos-fazekat* sem hagyta az utódjának, hanem azt is magával vitte a *Bimbó*-utczába!

Furcsák vagytok ti — mondja *Komjáthy* Bélának támadó beszéde után *Vészi* József — mert nem mértek egy mértékkel. *Tiszánál*, *Bánffynál* nem éppen kifogásoltatok, ha néha-néha szemet huny-

főn tartja legközelebbi értekezletét *Bartha Miklós* lakásán, a melyen az Ugron-párt összes tagjai részt fognak venni, hogy a megváltozott helyzetre való tekintettel határozzanak.

A trónörökös házassági nyilatkozata. A képviselőház igazságügyi bizottsága *Szilágyi Dezső* elnöklésével tartott mai ülésében, melyen a kormány részéről *Széll Kálmán* miniszterelnök volt jelen, megállapította és hiteltelítette a *Ferencz Ferdinánd főherceg* házasságkötése alkalmából kiadott nyilatkozatának beczikkelyezéséről szóló törvényjavaslat tárgyában a Ház elé terjesztendő jelentését s megbizta *Engelmayer* előadót a jelentésnek a Ház holnapi ülésében való benyújtásával. A függetlenségi és 48-as párt mai értekezletének is ez a javaslat képezte tárgyát s a párt elhatározta, hogy a törvényjavaslatot, — minthogy az abban foglalt nyilatkozatot a magyar közjogba, alkotmányba és magánjogba ütközőnek találja, — nem fogadja el. A párt álláspontjának kifejtésével *Kossuth Ferencz*et bizta meg.

Az 1901. évi költségvetés. A képviselőház pénzügyi bizottsága ma folytatta és befejezte a kereskedelmi tárca költségvetésének tárgyalását. *Farbaky* magyar ifjaknak az „Adrián”-nál való alkalmazása iránt érdeklődött s *Hegedűs Sándor* kereskedelmi miniszternek be kellett ismernie, hogy bizony e tekintetben több panasz jött már az ő füléhez is. De minden esetben igyekezett s ezután is igyekezni fog a bajokon segíteni. Az államasutaknál *Komjáthy* sokallja a jutalmakat, a jegykezelési személyzet szaporítását és a 33 szalónkocsit. Ezzel szemben kimutatja a miniszter, hogy vasutaink kezelése még mindig kiállja az összehasonlítást a külföldi vasutakkal. *Mattekovics* a villamossági erőnek a vasuti forgalomba való alkalmazására tett próbák eredménye felől kérdezősködött s azt kapta válaszul, hogy e próbák még mindig folynak, sőt hogy benzinnel is kísérleteznek. Még a statisztikai hivatal tételénél esett néhány megjegyzés. A költségvetés többi tételét vita nélkül megszavazták.

— mint a vén Tisza tette — hunyorgattak. Nem akartátok egytől sem, hogy végképp behunyja a szeméit, csak néha-néha az egyiket. Most pedig *Széll Kálmán* azért támadjátok, hogy — szerinted legalább — „Bécsben szemét huny”... Vagy nektek is az az álláspontotok, hogy „hja! paraszt, az más?...“

Polónyi Géza méltán dicsekszik, hogy a székesfőváros közgyűlésén már megcsinálták az önálló vámterületet.

— Nagy diadal! — magyarázta a hírlapírói karzatnak. — Az országot megteszszük önálló vámterületnek, a magyar rezidencia pedig nem lesz többé az önálló vámterületévé...

Vajjon ez utóbbiban is számíthat-e *Polónyi Géza* a *Radocza János* és *Mezei Mór* támogatására, mint a hogy vele szavaztak szerdán?

A bizottság legközelebbi ülése hétfőn délelőtt lesz, a mikor is a földművelésügyi tárca kerül sorra.

Visszaszitt önálló vámterület. A mai lapok dicshimnuszokat zengedeztek arról a lélekemelő egyértelműségről, a melylyel a főváros törvényhatósági bizottsága tegnap az önálló vámterület mellett foglalt állást. Néhány szabadelvűpárti képviselő azonban úgy látszik attól fél, hogy ennek az örömmujongásnak a hangja a Lajthán-tuli szomszéd fülébe is eljut s ezért a „Bud. Tud.” révén ma a következő kommunikét teszi közzé:

Mivel több oldalról súlyt helyeznek arra, hogy a fővárosi törvényhatósági bizottság tegnapi ülésén az önálló vámterület felállítására irányuló indítvány feletti határozathozatalnál a szabadelvűpárti országgyűlési képviselők megannyian az indítvány mellett szavaztak volna, hiteles értesülések alapján konstátálhatjuk, hogy azok a fővárosi bizottsági tagok, a kik a képviselőház szabadelvűpártjának is tagjai, tartózkodtak a szavazástól, tehát nem szavazhattak az indítvány mellett.

Hát csak hajlongjunk tovább is ellenségeink előtt s lessük az osztrák mosolyt, a melyért megszámlálhatatlan milliókat fizettünk az országgal.

A 48-as néppárt. A Markos-féle 48-as néppárt alakítására irányuló törekvések, mint értesülünk, eléggé komolyak, noha Markos élezlapjából pattant ki a terv. A zászlóbontás Csongrádvármegyében fog megtörténni, *Hegyi Antal* ottani plébános vezérlete mellett. *Hegyi* tudvalevőleg körülbelül olyan szerepet játszik Csongrádon, mint *Sima Ferencz* Szentesen. A város és megye vezetői ellen ő is állandó harcot folytat. Maga köré gyűjtötte a csongrádi szegényebb sorsu népet, mely vakon követi őt. A nyáron *Hegyi Antal* *Kossuth Ferencz*nek bejelentette magát, mint *Kossuth*-párti hivatalos jelöltet. *Kossuth Ferencz* azonban még maig se válaszolt. Most azután *Markossal* lépett szövetségre. Néhány hét múlva Csongrádon nép-

gyűlést tartanak, a hol kifejtik az új párt programját. A városban a függetlenségi elemek közül *Szarka Mihály* ügyvéd és *Faragó Antal* első gazdaember, kik azelőtt a párt vezetői voltak, ma teljesen elszigetelve állanak és vissza is vonultak *Hegyi Antallal* szemben.

Magyar-keleti püspökség.

(T. J.) A görög-keleti románok nagyszebeni kongresszusa három görög-keleti püspökség felállítását határozta el. A hitbuzgalom vallásos szükségérzete, vagy a nemzetiségi aspirációk titkos politikai törekvése sugalmazta-e ezen határozatot? — ne kutasuk. Tény, hogy az meghozott és azzal az illetékes döntő fórumok foglalkozni fognak. Lett legyen azonban akár vallásbeli, akár politikai rugója, akár mindkettő együtt, ezen határozatnak hivatalos indoklása mindenestre az léssen, hogy *fenforog a szüksége a görög-keleti püspökségek szaporításának és hogy van reá anyagi fedezet is.*

Hogy görög-keleti rítus szerint való új püspökségre szükség van és hogy ahhoz meg vannak az anyagi föltételek is, az köztudomásu dolog. — De hogy ennek román nemzetiségűnek kellene lenni, az már nem köztudomásu dolog, sőt egyáltalán el sem ismerhető, mert nem felel meg az igazságnak. Román görög-keleti újabb püspökségre szükség nincs, elég ebből annyi, a mennyi van. Vallásbeli indok nem kívánja az újabb román ajku püspökséget, az anyagi indokok pedig egyenesen ellene szólnak annak. Mert a dotációra nincsenek meg a román eredetű alapok. Hanem igenis van szükség

egy magyar görög-keleti püspökség felállítására. Ennek megvan erkölcsi és anyagi bázisa. Szégyenletes indolenciáról tanuskodik, hogy még eddig ezt fel nem állították.

Végignézve közéletünk előkelő, gazdag, görög-keleti valáshoz tartozó magyar családait, a *Nikolicsok*, *Osernoviczok*, *Janicsáryak*, *Lykák*, *Gyikák*, *Harisok*, *Szaczelláriak*, *Mannók*, *Damaszkinok* és mások névsorát olvassuk. Ezek mind megannyi fényes multu és jelenü nemesi családok, melyeknek tagjai valamennyien magyarok és jó hazafiak. E névsor láttára önkénytelenül felszökik a gondolat, hogy miért nincs magyar ajku görög-keleti püspökségünk? Ehhez megvannak a hívek, megvan a vagyon, — nincs Róma felől jövő akadály, mint a magyar görög-katholikus püspökség felállításának, — miért nincs hát? Felelni erre alig tudunk. Nincs, mert sok minden egyéb nincs ezen a világon, a mit a magyar kebel óhajt!

Az oláhok mozgolódása talán arra jó, hogy megtanítsen bennünket gondolkodni, hogy felveti a magyar ajku keleti püspökség eszméjét. — Bizonybizony a mozgalmas életre való agilitás terén tanulhatnánk román testvéreinktől! — Lám ők nagy passzivitásukban egyebet sem tesznek, mint agitálnak. Csekély eszközökkel is nagyot akarnak. Az aktív magyar politika pedig igen sok életbevágó kérdésben passzív apátiában van elsüllyedve. A rendelkezésre álló nagy eszközöket sem használja fel.

A gazdag, de néptelen görög-keleti rítus szerinti egyház hívei már régen majd mind be-

A kormány szerencséje bámulatos. Egy nap alatt végeztek két úgynevezett *kényes* témával.

A kvóta-jelentéssel és a Galicziába kirendelt honvédség ügyével.

— *Das Haus Glück's Stern* — jegyzi meg *Rakovszky*.

— Hm! Ugy látszik, *Széll* ellen akkor sem lehet hó-lavinákat támasztani, ha *Fejérváry báró* — védi, jegyzi meg valaki.

— De már inkább a Galicziából való beözönlések ellen tennék valamit, mint az ellen, hogy néhány zászlóalj honvédet harcjátékokra rendeltek oda! — véli *Kálmán Károly*.

Denikve, ezen a tárgyon is simán siklott keresztül a Ház, a melynek nincs kedve formásokkal bibelődni, mikor a kormány az ország vitális érdekeit hozza napirendre.

Mondom, még *Fejérváry báró*nak sem sikerült egy kis parázs-

vihar támasztása. Olyasvalamit mondott, hogy „mi az a pár kilométernyi távolság, a mennyire a honvédeket az ország határaitól elvezényelték...”

No, no, pár kilométer az ország határaitól lehet, hogy nem valami nagy távolság, de ha az ország törvényeinek határaitól csak egy méternyire is távolodnánk, az — reméljük — mégsem lesz semmi a honvédelmi miniszter ur szemében!

Molnár János csak nem akarja beismerni, hogy a néppárt a székely góbé *Bertók* sorsára jutott, a ki tudvalevőleg szintén nagyon belevásárolt a *Csikba*!

Molnár interpellált a csiki dolgok ügyében. Közben valami körül beszélt, a mely a vízbe dobva, mind nagyobb gyűrűket vet.

Csakugyan dobott egy követ a vízbe, a melyet száz okos néppárti sem húzhat ki többé.

Obstrukcióval fenyegette a miniszterelnököt, arra célozván, hogy az ő maroknyi pártját ebben támogatni fogják a miniszterelnöknek saját pártjában levő ellenségei.

Proklamálva van tehát a *Molnár-Bánffy*-szövetség. Alagut a *Bimbó*-utca és a néppárti központi iroda között. Olyasvalami, mintha *Kinában* *Waldersee* gróf és a boxerek egyesülnének közös akcióra. Mintha *Eötvös Károly* lépne föl a *Lipótvárosban* *Sándor Pál* ellen.

— Köszönöm, ontiszemít, hogy erre megtanítottál, — mormogta a beszéd hallatára *Neumann Armin*, a méltóságos.

Rakovszky István azonban nem mondott semmit, hanem a néppárti honatyákkal együtt olyanforma hallgatást produkált, hogy ezzel nemcsak igen sokat mondott, de hallgatása megegyezésnek vehető semmi-esetre sem volt.

olvadtak a magyar társadalomba. — vigyék tehát magukkal egyházaikat is a magyarságba! Képtelenség, hogy ők magyarok, jó hazafiak, mégis egyházaikat ott hagyják, hogy a nemzetiségek zsákmányai maradjanak, nagy vagyonukkal egyetemben. Pedig egy magyar nyelvű görög-keleti rítus szerinti püspökség felállítása az újabb kor legszebb és örökbecsű nemzeti vívmánya volna. Azon egyház, melynek olyan hívei vannak, mint ennek, hatalmas sziklavára lenne a magyarságnak. Ez a román-keleti egyház ügyeskedő hódításának útját szegné és megakadályozná azt, hogy a sok helyen kihalóban levő görög nyelvű keleti egyházak eloláhosítottassanak és vagyonukat idegenek elkobozzák. Ez, a maga automatikus szervezetével, magyar szellemével, felujtáná a vallásos és társadalmi életet.

A magyar nyelvű görög-keleti püspökség egy hatalmas állandó oszlopát képezné e hazának, oly anyagból fölépítve, mely most porladozó kövek gyanánt szétszórta hever a kihalt félben levő görög nyelvű egyházak képében.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház mai napirendjének mind a három pontja érdekes volt. A kvóta-döntés tárgyalásánál ugyan egy kis ismétlésbe estek a honatyák, a mint hogy nem is mondhattak újat, mert hiszen az elvi kifogásokat már elmondták mind tavaly, mikor először tárgyalták a királyi döntést.

A második pont honvédeknek a galicizai hadgyakorlatokra való kiutalásáról szólott s ez azért volt érdekes, mert egy csepp vitát sem okozott. Mintha az alkotmány helyes interpretálói mind kivesztek volna. Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter pedig ugyancsak készült a harcra s szinte elcsodálkozott, mikor látta, hogy sehonnán se támadják. Lesz még idő, a mikor honatyáink meg fogják banni mai megbánásukat.

A harmadik pont Molnár János interpellációja volt a Csikmegyében tervezett néppárti gyűlések tárgyában. Ez az interpelláció olyan kategórikus kijelentésre adott Széll Kálmánnak alkalmat, hogy most már komolyan elhiszszük, hogy a legtisztább választásoknak a híve. Ha mindenki úgy fogja fel a tiszta választást, mint a kormányelnök, akkor se pénz, se presszió nem kerül a választásba. Ezt mondta Széll Kálmán s ez olyan politikai evangélium, a melyet eddig a hívők is csak kétkedve mertek fogadni.

Az ülés lefolyása a következő volt:

Az elnöki székben Perozel Dezső ült. Az utolsó ülésen letárgyalt javaslatok harmadszori olvasása s néhány jelentés előterjesztése után

a kvóta-döntés

tárgyalásába fogtak.

Komjáthy Béla a döntést törvénytelennek tartja, s azt csak a kormány

tulajdonos lojalitása tette lehetővé. Két év előtt még a jelenlegi kormánypárt egy részének is ez volt a véleménye.

Csávolszky Lajos a közjogi viták visszaállítását sürgeti a parlamentben.

Polónyi Géza nem akar olyan dolgok ismétlésébe bocsátkozni, a melyeket már többször kifejtett a Házban. A döntést törvénytelennek tartja, mert a törvény a kvóta megállapítását a két parlament kölcsönös megegyezésére bizza s a királyt csak mint bírót engedti szóhoz. A döntésnek e most divatozó formája a dinasztikus hűség lohasztására nagyon alkalmas, mert igazságtalan mértékben állapítja meg a kvótát.

Széll Kálmán kormányelnök nem akart a kiegyezés és a dualizmus nagy kérdésének minden részletéről szólni, a mint az előtte felszólalók tették. Ennek az ideje akkor fog elkövetkezni, ha arról lesz szó, hogy a 67: XII. tcz. bármiben is alteráltassék. A kérdésnek nem is válik hasznára, hogy ha incedentaliter produkálnak vitát fölötte. Azt soha sem mondta, hogy minden körülmények között kívánja és követeli a 67: XII. törvényekkel épségbentartását utolsó pontjáig. Nem állapítja az, hogy a míg a viszonyok engedik, addig igenis fentartassék. All a 67: XII tcz. mellett és sértetlen föntartását követeli minden olyan ügyben, a mely kormányzata körébe tartozik, s a menyire csekély erejétől telik, védelmére kél a törvénynek, hogy épségben tartassék minden rendelkezése. Az osztrák alkotmány föntartására is megtette a maga tenni valót. Példákra és esetekre hivatkozhatik, de talán ezek természetüknél fogva még sem tartoznak a nyilvánosság elé.

Polónyi — ugymond — törvénytelennek tartja a kvóta-döntést, mert nem azután következett, hogy a parlamentek között nem sikerült az egyezés. Pedig azután történt. A kvótajavaslatot mind a két parlament elé terjesztették. De a magyar parlament napirendjéről levették, mert az osztrák parlamentet feloszlatták. Az osztrák parlament pedig nem akart egyezkedni, a mi sokkal nagyobb jelentőségű, mintha a parlamentek nem tudtak volna megegyezni. Az, hogy nem akart és nem tudott, nem áll ellentétben egymással, sőt az, hogy nem akar, nagyobb fokozata annak, hogy nem tud. A döntés akkor volna törvénytelen, ha a parlamentek nem lettek volna abban a helyzetben, hogy az egyezkedés fonatát fölvehessék. Még ki is küldték mind a két kvóta-bizottságot is. A döntés nem volt egyoldalú. Abban a mértékben állapították meg a kvótát, a melyben a két országgyűlés küldöttjei megegyeztek. Kéri a döntés tudomásulvételét.

Pichler Győző azt tartja, hogy az egyezkedést a két parlament között lehetetlenné is tették, mert az osztrák parlamentet feloszlatták. Tavaly történt, hogy a kvótát csak félesztendőre állapították meg. Akkor ezt úgy hirdették, mint valami nagy alkotmányos vívmányt. Ha valamikor, akkor éppen most volna szükséges, hogy a nemzet keze ne legyen egy egész esztendőre lekötve. Ausztria az alkotmányosság utolsó napjait éli s nagy válság küszöbén áll. Ilyen körülmények között a kormányelnök lekötötte a nemzetet egy egész esztendőre.

Széll Kálmán: Ő beszédjében csak arra mutatott rá, hogy Ausztriában akkor volt a Reichsrath munkaképtelen, mikor a kvóta-egyezményt meg kellett volna kötni. Az ő kijelentése a Reichsrathnak azelőtti vagy azutáni működésére nem vonatkozott. Hogy honnét származik az a hír, hogy az utolsó alkotmányos kísérlet most történik meg Ausztriában, azt nem tudja, de hogy az, hogy most ott a választások elrendeltettek, az alkotmányos aktus, azt senki nem tagadhatja. Ha ő a kvóta megállapítását most csak hat hónapra eszközölte volna ki a felségnél, a legnagyobb politikai hibát követta volna el. Kéri jelentése elfogadását. (Helyeslés.)

Elnök fölteszi a kérdést s a Ház a szélsőbal kivételével a kormányelnök jelentését tudomásul veszi. (Eljenzés.)

A honvédek Galicziában.

Münnich Aurél előadó a véderőbizottság nevében elfogadásra ajánlja a honvédelmi miniszternek a kormány nevében tett előterjesztését a honvédség egy hadosztályának a galicizai hadgyakorlaton való részvétele tárgyában.

Tóth János: A kormány tullepte törvényes hatáskörét, nem tartotta meg a törvény reá vonatkozó és félremagyarázást nem tűrő rendelkezéseit, tehát törvénytelenül és alkotmányellenesen vezényelte ki a honvédséget a galicizai hadgyakorlatokra. A törvény határozottan kimondja, hogy a honvédség az ország határain belül köteles védeni a hazát, a 2. pont azt mondja, hogy kivételes esetekben, de mindig a törvényhozás előleges beleegyezésével osztrák határra is kivihető. Ez nem történt meg ebben az esetben, tehát a honvédelmi kormány nem járt el a törvény által előírt módon.

Az előterjesztés nem felel meg a törvénynek, azt nem fogadja el és tudomásul nem veszi. (Helyeslés balról.)

Fejérváry Géza honvédelmi miniszter sajnálja, hogy Tóth képviselőnek oly nagy fáradságába került az érvek összehozatala. Miről van itt szó? A honvédség gyakorlati fejlesztéséről, a gyakorlatokon való részvételéről. Hát ez hiba? Ez csak érdem lehet, mert ha már annyi pénzbe került az országnak a honvédség, legalább ki legyen képezve. A törvény csak háboru idejére vonatkozik, ez esetben tehát ki van zárva annak a lehetősége, hogy a kormány törvényesítést követelt el. Ez nem közjogi szórászhatoság. (Derűtlenség.) Én azért terjesztettem be a jelentést, hogy ne halljan a hosszú közjogi dikciókat. (Derűtlenség.) Azt hiszem, hogy maga az ellenzék sem veszi komolyan Tóth fejtegetéseit. A kormány többet tett a szükségesnél, kéri a jelentés tudomásulvételét.

Tóth János tiltakozik a miniszternek azon kijelentése ellen, mintha ő nem komolyan fogná felhívását. Ezt visszautasítja.

Fejérváry Géza honvédelmi miniszter: Ezt ő nem mondta, ő csak a jelen esetre vonatkoztatta. Nem akarja a félreértést.

A Ház a jelentést tudomásul veszi.

Interpelláció.

Molnár János: A néppárt azt hitte, hogy a miniszterelnök hármaz jel-szavát: a jog, törvény, igazság fogalmát érvényre is juttatja, de ebbeli föltevésükben csalódtak, mert az erőszakoskodás most is csak úgy dül, mint azelőtt. Elmondja ezután, hogy a néppárt szónokait Csik-Tusnádon nem engedte Bartalics főszolgabíró szóhoz jutni, midőn ott népgyűlést akartak rendezni. Ugyanez történt Csik-Szent-Mihályon, a hol Zakariás Lukács főszolgabíró zavarta meg a gyűlést. Ezért interpellálja a belügyminisztert, hogy van-e tudomása a két népgyűlés megzavarásáról belügyminiszteri engedély dacára. Azt látja, hogy a Bánffy-korszak még él és uralkodik. Figyelmezteti a miniszterelnököt, hogy ha a néppártot úgy fogja támadni, mint Bánffy alatt, akkor ez a párt is a legkérlethetlenebb küzdelmet kezdi meg a jelenlegi kormány ellen és fegyvertársai éppen a kormány pad-soraiból azok lesznek, a kik ma is titkos hívei a Bánffy-rendszernek. (Zaj.)

Széll Kálmán kormányelnök egyelőre arra a kijelentésre kívánt szorítkozni, hogy nem fogadhatja el Molnár János fenyegetését, a melyet beszédje végén hallatott. Nem fogad el fenyegetést azért, mert hogy ha erőszakkal fogja elnyomni az ellenkező pártot levőket, a néppárt erőszakkal fog ellene küzdeni. Nincs szükség ilyen fenyegetésre, mert ma sincs más nézet, mint volt, ma is tiszta választást akar. Ha mindenki úgy fogja

föl a tiszta választást, mint ő (a kormányelnök), akkor se anyagi eszköz, se presszió nem kerül a választásba. A végleges választ majd akkor adja meg, ha a szükséges jelentéseket megkapja.

Az ülés ezzel véget ért.

SZÉKESFŐVÁROSI ÜGYEK.

Budapestről Budapestnek.

A mióta megindult a községi választásokra a szokásos kortes-háboru, szerte a sajtóban végigsurran a jelszó: üssük a klikkeket. Üssük őket, mint minden három évben — egyszer, mert három évig az ördög sem törődik velük. Ellop-hatják akár a városházát.

Nos hát ennek a riadónak, a mely csupán a községi választásokra félretett s már erősen elhasznált kürtből rekedten tör elő, nincs sok értelme. A klikkek huszonöt év óta uralkodnak a városházán, működésük folytonos, a harci riadó azonban csak három-három évben egyszer szólal meg. A riadó épp oly közömbös a pihenőre használt évek alatt a klikkek iránt, mint a választók a választás iránt.

A főváros közönségét ismerni kell. A mi hetedfélszáz ezer emberünkben csak 40.000 a községi választó, a kik közül alig 10.000 szavaz. Mert a választójoggal megáldott polgár ugyan keveset törődik azzal, hogy mi történik a városházán. Szemen-szedett vidéki nép a javarésze. Falúról, tanyákról, kis városkákból szakadt ide. A ki ott-hon csak országos képviselőt választott, ha választó volt. De javarésze azt is hirtől hallotta, mert nem volt választó. Hiszen a ki vidéken választó, már jó dolgu ember. Nem töri magát Pestre. A felvándorolt elem mind szegény, a ki itt küzdi ki a választójogot, de nem él vele. Mert ha rosszul a a jogával, — vagyis nem a klikkbeliekre szavaz: fölverik az adóját. Ettől fél mind, mert az a ritkább eset, hogy lenyomják az adót, csak azért, hogy elveszítse a választójogot. A nép már ismeri az embereit, e miatt csöndes.

Van a fővárosban sok ezer magán- és köztisztviselő, a kik mind jogosultak a szavazásra. De nem szavaznak ők sem. Mert a maguk szájaize szerint nem szavazhatnak, parancsszóra pedig nem hajlandók az urnához menni. A klikkek tudni-illik mind kormánypártiak. A régi kormányzat elve volt, hogy az ország első törvényhatósága kormánypárti legyen. Erre a formára és e forma alá rejtett célokra rendezték be a törvényhatóságot. Vannak benne hithű mamelukok, szinleges mamelukok és müellenzékiek. A kormányok az engedelmes többségnek, a mely 400 főből mindig 399-et irt a maga lapjára, elnézett, megengedett mindent.

A főváros törvényhatósága minden kormánynak hűséges uszály-hordozója volt, minden ciklusra pontosan és hiánytalanul beszállította a kormányt támogató képviselőket s ennek fejében korlátlan ur lett a városházán. Annyira ur, hogy voltak kormánypártok, a melyeket — ha itt-ott renitenskedni mertek, — meg is fenyegettek.

Ez a nagy uraság a város sorsával különben sem törődő népet teljesen elidegenítette mindentől, a mi a községi kérdéssel összefügg. Azt a sziklaszilárdan kovácsolt láncot, a melynek összetartó szemeit a kerületi érdekelttség alkotja, nem le-

het három évenként egyszer kiadott riadóval megtörni. Állandó és folytonos figyelmeztetése a népnek az egyetlen célra vezető eszköz. Meg kell törni azt a nagy közömbösséget, a melylyel a lakosság a községi ügyek iránt viseltetik.

Tudnia és hallania kell mindennap, hogy keserves keresetéből kik gazdagodnak, kik harácsolják össze potom áron a zsiros vállalatokat, kik kötik a város kárára a rosszabbnál rosszabb szerződéseket. Talán a megbotránkozás felébreszti közönyéből. Mert botránkos, hogy a közpénz felhasználásában azok rendelkezzenek, a kik mint vállalkozók, szerződő felek — szemben a várossal; botránkos, hogy a szakbizottságokban olyan vállalatok igazgatói és képviselői ülnek, a kik ugyanabban a bizottságban megrendeléseket szavaznak meg vállalataik számára.

És mindenekelőtt reformálni kell a közigazgatást. Függetlenné, anyagiilag, személyileg felelőssé kell tenni a tanácsot, de meg kell szabadítani a 6—6 éves választás aggodalmaitól. A független közigazgatás megtalálja majd a maga független véleményű, tisztakezü közönségét is, a mely azután könnyen elbánik az elhatalmasodott klikkekkel.

Egyszerű harci riadó nem sok zavart okoz abban a csoportban, a mely negyedszázados szervezetével, kitűnően fegyelmezve, a magas kormányok támogatásával áll a küzdőtéren.

A főváros a képzőművészetért.

Nagy, diszes szobrokba szegény a főváros. Gazdag mecénások nem siettek soha ezekbe kerülő emléksobrok ajándékozásával. A mink van, közadakozásból gyűlt össze, a melyben az elsősg dicsőségét a főváros mindvégig megtartotta. A legújabb nagy szoborra, a mely a Szózat költőjének emlékét és dicsőségét fogja hirdetni, még nem indult meg az országos gyűjtés s a főváros tanácsában már is szóba került. Mit adjon a főváros *Vörösmartynak*, a század legfenköltebb daluokának, a ki itt élt, irodalmi munkásságának legszebb termékeit itt alkotta?

A tanács könnyen megkapja a feleletet, csak fussa végig azt az érdekes statisztikát, a mely a fővárosnak a nagyok emléke s a hazai képzőművészet iránt tanúsított gazdag bőkezűségét dicséri. A statisztika elején ott áll a háztartásában 1882 óta állandó rovatban szereplő *hazai képzőművészet*. Évenként több ezer forintot áldoz erre a célra, a mondott idő óta több mint 76.000 forintot.

Sokkal többre rug az az összeg, a melyet esetről-esetre valamely nagyobb emléksoborra adott.

Első helyen van a felejthetetlen emlékü Erzsébet királyné szobrára adott 30.000 forint; Szent István szobrára 25.000 forint; a Szabadságharc-szoborra 20.000 forint; 20—20 ezer forint Deák és Kossuth szobrára; 12.000 forint Széchényi István szobrára és az Akadémia falára illesztett reliefjére; József nádor emlékének megörökítésére Pest szabad kir. városa 1847-ben 4300 forintot adott; báró Wesselényi Miklósnak, az árvizi hajósnak reliefjére 11.000 frtot, zilahi szobrára 1000 frtot adott a főváros; báró Eötvös József, Baross

Gábor és Munkácsy Mihály szobrára 5—5000 forintot. Petőfi, Ybl Miklós, Zsigmond Vilmos szobrára 4—4000 forintot, Klapka siremlékére és Brunzwick Teréz grófnő az első magyar kiseddővő alapítójának emléktáblájára 1500—1500 forintot; azután 1000 forintot adtak a budai honvédszobor koszorújára, Királyi Pál és dr. Szabó József emlékének megörökítésére.

Arany János szobrára 1893-ban megszavaztak 3000 forintot; a pénzért azonban nem jelentkezett senki s 1898-ban az összeget törölték.

Kamer Mayer Károly siremlékére és arczképére 13.200 forintot szavaztak meg; a kolozsvári Mátyás-szoborra pedig 1000 frtot.

Végül e helyütt említjük meg, hogy Kossuth Lajos temetésére a főváros 68.500 frtot költött.

Nagy összeg pénz ez együtt, a melyet ennek a sokat gáncsolt nagy városnak áldozatkész polgársága minden alkalommal példát adó lelkesedéssel teremtett elő, mert tudta, hogy a mivel a nagyokat dicsőíti, a hol az ő emléküket megörökíti — ott az örök hírnév koszorújába maga-magának fon egy-egy szép levelét.

× **Községi választók gyűlése.** A fővárosi bizottsági tagok választására javában folynak a mozgalmak valamennyi kerületben. A Ferencvárosban és Kőbányán is megindult a korteskedés. Az előkészítő bizottság, melynek élén Tolnay Lajos elnök, Hindy Kálmán és Tóth László alelnök áll, a IX.—X. kerületi polgárságot választói gyűlésre hívta össze. A gyűlés október 28-án, vasárnap délelőtt 11 órakor lesz, a Ferencvárosi Kaszinónak Bakáts-téri nagytermében.

× **Szent Gellért szobra.** Az eskütéri hid budai feljárójánál fogják elhelyezni Szent Gellért szobrát. Ma a tanács, a fővárosi közmunkák tanácsának a hozzájárulásával, abban állapodott meg, hogy a szobrot a hid budai feljárójával szemben helyezték el 35 méter magasságban, vizeséssel, körülötte falazattal, parkozással. A szoborhoz lépcsős feljártót építenek. A parkirozás és vízvezeték költségeit a főváros viseli. A kiadás 21.000 korona s ezenkívül évenként 2000 koronába kerül a jókarbantartása.

× **Vasuti összeköttetés a Lánchíd és Rudasfürdő között.** A Lánchíd—Rudasfürdő közötti villamosvasuti összeköttetésre a vasutársaság négy alternatív tervet adott be. Az egyik szerint a vasutat az alsó sikon haladna; a másik szerint viadukton; a harmadik terv alagutat javasol a Lánchidnál, a továbbvezetést pedig a Várkert-kőparton; végre a negyedik alternatíva szerint a vonala Lánchid-utcán haladna. A közmunkák tanácsa az alagutal való megoldást kívánta, míg a vasutársaság kimutatta, hogy ő nem kötelezhető az alagutszerű építkezésre. Ezt a tisztí ügyészi hivatal is elismerte. Ma a tanács a tisztí ügyészség javaslata alapján azt indítványozza, hogy intézzenek fölterjesztést a kereskedelemügyi miniszterhez és kérjék a kőparton való vezetést.

TÁVIRATOK.

Bukarest, okt. 25. A hivatalos lap királyi rendeletet közöl, mely az esküdtzékét nov. 12-re rendkívüli ülésre hívja egybe, hogy a román alattvalók meggyilkolásával vádolt bolgárok felett ítélkezzenek. Az ülészakot,

melynek tartama 10 napban van megállapítva, esetleg 5 nappal meghosszabbítják.

A kínai bonyodalom.

London, okt. 25.

Mint a *Globe* New-Yorkból értesül, Congerneke e hó 23-áról kelt táviratai nem tesznek említést arról a jelentésről, hogy a pekingi követek meg egyeztek volna abban, hogy Kinának ultimátumot nyújtanak át, ellenkezőleg Conger azt táviratozta, hogy a kínai békebiztosok csak a hatalmak képviselőinek teljes ülését várják, hogy a béketárgyalásokat energikusan megindíthassák. Ezeket a tárgyalásokat csak az angol követ személyében beállott változás és az orosz követ távolléte késleltette.

Berlin, okt. 25.

Csingtaui hivatalos jelentések szerint e hó 23-án a Kiaocsoo-területen összejött volt a német csapatok és a fölkelő kínaiak közt. Kauncsitudéle elfoglaltak két körülszáncolt és erősen védett falut. A német különítménynek nem voltak veszteségei. A kínaiak sok halottat és sebesültet vesztek. A német csapatok ötórát menet és ütközet után kitűnő kondícióban tértek vissza Kauncsiba.

Berlin, okt. 25.

A Wolff-ügynökség jelenti Pekingből e hó 23-áról: Waldersee gróf tábornagy és Mumm német követ ma megtekintették a császári palota összes részeit. Waldersee gróft törzskara, a követség személyzete és 2 század tengerészkatona kísérte.

Bécs, okt. 25.

A Pol. Corr.-al közlik Párisból a *Tempsnek* következő pekingi, e hó 23-iki táviratát: *Junglu* tábornok innét *Singanfuba* utazott. Hivatalosan meg van bízva azzal a küldetéssel, hogy Kwangszu császártól eszközölje ki a boxerek vezetőinek lefejezését. A Paotingfuba vezető vasuti vonalat harc nélkül szállták meg. A helyzet délen rosszabbra fordul.

Hongkong, okt. 25.

A kormányzó értesítést kapott, hogy Sautocsau szomszédságában a kvájcsui kerületben 400 falusi lakos megtámadta a peugkoeki felkelőket. A támadók 200, a felkelők 400 halottat vesztek. Később a felkelők 2 falunak nagy részét elhamvasztották. 2000 katona, a kiket a falusi lakosság segítségére küldtek, e hó 22-én összejött a felkelőkkel. A küzdelem eredménye még nem ismeretes. Ho tengernagy 2000 emberrel visszatért Hongkongba, előbb azonban elhamvasztotta Sausautint és Malautánt és 600 embert hátragyott Pingsauban. Nyilván nem tervez további előnyomulást, mert a felkelők az ő hatósága alá tartozó területről visszavonultak. Jungfu közelében 3000 felkelő áll.

Az erdélyi katolikus státusgyűlés.

Kolozsvár, okt. 25.

Az erdélyi katolikus státusgyűlés ma kezdődött el Kolozsvárott. A gyűlésen rendkívül érdekes leleplezéseket mondott el Ugron Gábor. Kijelentette, hogy a kormány egy magas állású tisztviselője nem ismeri el az erdélyi katolikusok önkormányzati jogát, to-

vább éles támadásokat intézett az igazgató-tanács ellen, a mely a jószágigazgató választásánál visszaélést követett el.

Részletes tudósításunk a következő:

A katolikus státusgyűlést Jósika Samu elnök fél 10 órakor nyitotta meg. Indítványára küldöttséggel hozták el Majláth püspököt, a ki megemlékezik az 1900. év jelentőségéről, a római zarándokláról, melyen az erdélyi egyházat képviselte. Az autonómiai kongresszusról szólva kijelenti, hogy eredménye nem nagyon elégti ki, de lefolyásában méltóságos és a keresztény katolikusokhoz méltó volt.

Ezután Jósika indítványára a pápához latin üdvözlő-táviratot küldtek.

A verifikacionális bizottság jelentése szerint 207 tag közül megjelent 65 világi, 42 egyházi tag. Az igazgatótanács jelentését pontonként tárgyalták. Mindjárt az első pontnál érdekes vita fejlődött ki. Pelery Sándor a tizenötös bizottság megbízásából óhajta, hogy az 1894-ben a státus új szervezeti szabályzatának kidolgozására kiküldött bizottság fejezze be működését. Jósika elnök kijelenti, hogy a késelem oka az előbbi püspök betegeskedése. Györfly Gyula nem tartja szükségesnek, hogy midőn az országos szervezet kérdése folyamatban van, a státus éppen most külön szervezetet dolgoztasson ki.

Ugron Gábor azt mondja, hogy föltétlenül kell új szervezet. Megtörtént, hogy a kormánytól folytatott bizalmas tárgyalásokon egyik kiküldött kormányképviselő *tagadásba vonta, hogy erdélyi katolikus autonómia volna*. Másfelől ki vagyunk téve annak, hogy a most visszaszorított uralom esetleg megtörni az autonómiát. Az erdélyi státusnak, bármi történjék is, ragaszkodnia kell az erdélyi státus autonómiájához. Ez legyen az utmutató.

Rudnyánszky József báró: A mostani kormány, sőt az előző is elismerte az erdélyi státusnak autonómiáját.

Ugron Gábor (folytatva). A mit ő állít, az igaz. E nyilatkozat ez év július havában történt, mikor a kultuszminiszter a tizenkettes bizottságba kiküldötte képviselőit. Az óvatosság nem öli meg az autonómiát, de a vakbizalom igen. Kéri a tizenötös bizottság javaslatának elfogadását és a szervezeti szabályzat kidolgozását.

A gyűlés többsége elhatározta, hogy a bizottságot újra alakítják.

A jószágigazgató kérdésénél Ugron erélyesen és hevesen tiltakozik a választás ellen. Hetvennégyen pályáztak és az igazgató-tanács mégis a pályázat mellőzésével választotta meg az új jószágigazgatót. A jószágok érdeke és a ásttus súlyos anyagi helyzete kívánja, hogy kipróbált szakerő legyen ez álláson, nem pedig olyan nagy ur, kinek nem lehet parancsolni családi összeköttetései miatt. Nem fogadja el a választást. Jósika védekezése után a gyűlés többsége elfogadja és helybenhagyja a választást.

Az alapítványok tételénél Ugron óhajta, hogy inkább a középiskolákban segítyezzen a tanulókat, mint az egyetemen. Szóba került egy 1831-ből származó 3000 frtos alapítvány, mely *nincs az igazgató-tanácsnál*. Az alapítvány *kinyomozása iránt* megteették a lépéseket. Az uradalmak kezelésénél több szakszerű fejszólalás történt.

séggel és erővel adós maradt, Ney (Wotan) pedig több ízben fáradságának adta tanujelét. Ezekben a szerepekben szeretnénk méltó választékot, illetőleg „utódjelölt“-vendégszereplést látni. (+)

* **A miniszter az írónak.** *Wlassics* Gyula dr. vallás- és közoktatásügyi miniszter a következő levelet intézte *Szana* Tamáshoz, a *Petőfi-Társaság* titkárához:

„Tisztelt Barátom!

Abból az alkalomból, hogy „*Száz év a magyar művészet történetéből*” című munkád a könyvpiacon megjelent, nem mulasztatom el, hogy téged, tisztelt Barátom, ki a könyvbe egy fogékony lélek lobogó lelkesedését üntötted és egy küzdelmes pálya értékes tapasztalatait raktad le, ne üdvözöljelek. Munkád nemcsak szép és érdekes, de egyúttal valóban tanulságos és művészettörténeti irodalmunkban igazán hűzágpótló. Éppen ezért nekem, ki az állami kormányzatban a szépművészetek érdekeinek ápolására is hivatalva vagyok, egyenesen kötelességem, hogy kitaró munkásságod e legfrissebb s talán legérettebb gyümölcsét ne csak észre vegyem, de méltányoljam is.

Szeretem hinni, hogy könyvedet olyan érdeklődéssel fogja a közönség olvasni, mint a milyen szeretettel te megirtad, — s tanulni fog belőle annyit, mint a mennyi fáradsággal te az anyagot összegyűjtötted, elrendezted és formába üntötted.

Tiszta szívből kívánva, hogy a művészeti irodalom terén még sokáig munkálkodhassál, kérlek, fogadd őszinte nagyrabecsülésem kifejezését, a melylyel vagyok

kész híved

Wlassics Gyula.“

* **Az Operaházban** holnap, pénteken, bérletfolyamban (111. sz.) *Furkas* Ödön operája, a *Tetemre* hívás kerül színre *Kaczér M.*, *Payer M.*, *Ney D.*, *Takács,* *Kertész,* *Szendrői,* *Mihályi,* *Ney B.*, *Kiss,* *Várady,* *Strósz,* *Kornai* közreműködésével. Az opera után *Coppéliát*, *Delibes* balletjét adják *Balogh Szidival* a főszerepben. — A szombatra kitűzött *Mignon* előadása *Váradi Margit* közbejött betegsége miatt elmarad. Helyette *Tannhäuser* kerül színre. E

változás következtében *Bonomi Lujza* harmadik vendégfellépte elhalasztott.

* **Elmaradt bemutató.** *Góth Sándor* betegsége miatt a *Vigszínház* mai bemutatója elmaradt. „A farkas” a jövő héten kerül először színre. *Ma Fernand házasságát* adták a női főszerepben *Lenkei Hedviggel*, a ki azt először játssza. A színház műsora úgy változott, hogy pénteken, szombaton és vasárnap este a *Coralie és Társa* (*Dufauret* szerepében *Tapolczai Dezső* vel), vasárnap délután pedig *A takácsok* megy.

SPORT.

Bécsi löversenyek.

VI. nap.

(Csütörtök, okt. 25.)

A mai hatodik nap sem volt a favoritoké, egyedül *Falb* mutatkozott a fogadók számára érdemesnek, a többi versenyt mind többé-kevésbé elhanyagolt lovak nyerték. A nap főversenye, a nagy bucsu-handicap, *Häng di'an* győzelmével végződött, mely még csak nemrég egy budapesti handicapben hagyta cserben híveit. *Häng di'an* mögött *Gondi* volt második, *Semper idem* harmadik és az örökös favorit, *Kartal*, negyedik. A részletes eredményről tudósítónk a következőkben számol be:

I. *Kétévesek nyertelenek* versenye. Távo-
ság 1200 méter. Első *Péchy Andor*
Falb-ja (lov. Poole). Második *Mont-*
selma. Harmadik *Windsor*. Tot.: 10: 19.
Helyre: 50 : 69 és 104.

II. *Kétévesek eladóversenye*. Távo-
ság 1000 méter. Első *Rohoney G. Pe-*
regrinus-a (lov. Morgan). Második
Capliostro. Harmadik *Tacsó*. Tot.:
10 : 37. Helyre: 50 : 85, 206 és 284.

III. *Nagy bucsu handicap*. Távo-
ság 2000 méter. Első *Dréber A. Häng di-*
an ja (lov. Southey). Második *Gondi*.
Harmadik *Semper idem*. Tot.: 10: 75.
Helyre: 50 : 322, 322 és 867.

IV. *Eladók handicapja*. Távo-
ság 2000 méter. Első *Schossberger L.*
Illusion ja (lov. Slack). Második *Ártat-*
lan. Harmadik *Hardly*. Tot.: 10 : 40.
Helyre: 50 : 101, 171 és 132.

V. *Handicap*. Távo-
ság 1000 méter. Első *br. Springer G. Féerie*-je (lov.
Hyams). Második *Alice*. Harmadik
Gagerl. Tot.: 10 : 44. Helyre: 50 : 106
és 123.

VI. *Háromévesek akadályversenye*.
Első *Strzyowski V. száz. Cyrano*-ja
(lov. Huxtable). Második *The black*
prince. Harmadik *Garcia*. Tot.: 10 : 55
Helyre: 50 : 92, 53 és 57

VII. *Kétévesek handicapja*. Távo-
ság 1000 méter. Első *gróf Lamberg H.*
Saffi-ja (lov. Barker). Második *Bikkants*.
Harmadik *Hippokrates*. Tot.: 10: 100.
Helyre: 50: 193, 200 és 152.

„A Balaton” uszók egyesülete

tegnap tartotta alakuló közgyűlését,
élénk részvét mellett. A napirenden a
tiszttakar megválasztásán kívül az alap-
szabálytervezet tárgyalása is szerepelt.
A választás eredménye a következő:
Elnök dr. *Vivava János*, titkár *Grasz*
Károly, másodtitkár *Conrad Ottó*, jegy-
zők *Kiss Géza*, *Gyulay Barna*. Az
igazgató-választmány tagjai lettek:
Krepelka Béla, *Tasnády Endre*, *Sebes-*
tyén Benő, dr. *Grauer J. Bendiner*
Rezső, *Csöle Aladár*, *Lang János*,
Hamvasy Tihamér, *Ronics Mikó* és
dr. *Manóld Gusztáv*. Közgyűlés után
a *Förster* éttermében bankett volt.

∞ **Football-mérkőzés.** A vasár-
napi nemzetközi football-mérkőzésre a
„*Gratzer Sportverein*” már elküldte
csapatösszeállítását, mely a követ-
kező tagokból fog állani: *Kurt* kapu-
védő; *An der Lahn*, *Lange* háttvédek;
Sky, *Bum II.*, *Leitgeb* fedezetek;
dr. *Gaebitsch*, *Frank*, *Flink*, *Bum II.*,
Troyer csatárok. A „*Budapesti Torna-*
Club” I. csapata a következő játéko-
sokat állítja velök szemben: *Minder*,
Guttmann, *Mannó*, *Buda* csatárok;
Róka, *Orády*, *Klebesberg* fedezetek;
Harsády, *Gabrosite* háttvédek; *Bádonyi*
kapuvédő. A „*Gratzer Sportverein*” ver-
seny-dressze fehér-fekete ing párdücsös
pajzsral, a „*Budapesti Torna-Club*”-é
fehér-piros csikos ing. A match d. u.
3 órakor kezdődik a csömöri-nti ver-
senypályán.

EGYESÜLETEK.

+ **Az Országos Közegészségi**
Égyesület választmánya f. hó 26-an.
pénteken, este 6 órakor, az egyetem-
letani intézet tantermében (VIII.
Eszterházy-utca 5. sz.) ülést tart,
melynek tárgyai: Folyó ügyek. Jelen-
tás a szellemi tuiterheltesre vonat-
kozólag beérkezett pályázati munkák-
ról. Új tagok ajánlása. Esetleges in-
dítványok.

+ **A Magyar Tisztviselők Orsz.**
Égyesülete vasárnap délelőtt 11 óra-
kor saját palotája dísztermében (Esz-
terházy-u.) matinét rendez, a melyen
Benedek Elek, *Jakab Ödön* és *Vikár*
Béla működnek közre. A felolvasáso-
kat nagy fonográf-hangverseny követi.

+ **A Magyar Jogászegylet** folyó
hó 27-én, szombaton délután hat óra-
kor az ügyvédi kamara helyiségében
(Szemere-utca 10. szám alatt) teljes-
ülést tart, melynek tárgya dr. *Polner*
Ödön miniszteri titkár következő című
előadása: „*Vitás kérdések a választási*
biráskodás köréből”.

+ **Horvát egyesület „Nada”.**
Rossz idő miatt a f. hó 21-én tartott
összejevetel nem sikerült, ennek foly-
tán a Budapesten lakó t. cz. horvátok
(a horvát hölgyeket is beleértve)
a *Nada* horvát dalosegyesület vezető-
sége vasárnap, 28 án, Horvát István
Lipót-körut 21/a. sz. a. (Sólyom-utca
sark) levő helyiségeiben este 7 óra-
kor tartandó összejevetelre ezzel újból
meghívja és miután az egyesület ter-
jesztése és fölvirágoztatása van terve-
béve, lehetőleg tömeges megjelenést kér.

Nyilt-tér.

(E rovatban közölttekért nem vállal fe-
lelősséget a szerkesztőség.)

Vérgyógyítás (Hemopatia).

Uj, kipróbált gyógy mód. Kimaradhatatlan siker **köszvény, asthma, szív-
vese, gyomor, bél-, ideg-, vér- és
bőrbajoknál.** Biztos védelem **szélhű-
dés** és **elmezavar** ellen. Evente
száz meg száz teljes gyógyulás még a
legsúlyosabb és legrégebb bajoknál is. E
gyógy mód feltalálója és egyedüli képviselője

Dr. Kovács J. egyet. orvostudor
hemopata.

Rendel naponta intézetében **V. ker. Vá-
ozikörut 18. sz.** Házon kívül is kezel,
meghívásra vidékre is megy.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ **Kalandos eszmádia** *Nagy Lőrincz* eszmádia családjával nagy nyomorban küzdött. Feleségével egyet-
értően tehát házasságszédelgésre adta
magát. Így többek között elcsavarta
Csuth Borbála fejét is, a kit rávett,
hogy nevelőanyja 500 frtos takarékpénztári
könyvét ellopva, vele szökjék. Ezután
különböző helyeken, különböző nevek
alatt tanyáztak, de sehonnán sem távoztak
a nélkül, hogy ne loptak volna. Végre
azonban őket is elérte az igazságszolgálat
keze. Miután *Csuth* Borbála ellen minden
panasz visszavontak, csak hamis úév
használat miatt büntették 14 napi elzárás-
sal. *Nagy Lőrincz* azonban lopás büntetésen
való részesség és orgazdaság büntette
miatt 4 évi fegyházzal sújtottak, mely
ítéletet a kir. tábla 3 évre szállította le.
A kir. kuria vádlottnak semmisségi
panaszával ma foglalkozott és azt elutasította.

REGÉNYCSARNOK.

A gombostűk.

— Francia elbeszélés, —

(Folytatás.)

(15)

XII.

A hívő bölcsök becületese, jámbor
lelkek voltak és mégis csak igazuk
volt, midőn azt mondák: az ég nem
könyörtelen.

Péter ma először álmódott nejről.
Ugy látta, mint a minőnek az-
előtt látta és szerette, teljes ifjusá-
gában, ugyanazon hűtekinetű szem-
mekkel, melyek szeretetteljesen mo-
solyogtak reá. És ugyanazon kert
volt, melyben először átkarolta őt és
a vén hárs, mely fontolgtatva rázo-
gatta hozzá fejét, de azért mégis
elfődte a boldog párt a világ szeméi
elől, a vén hárs még ugyanazon a
helyen állt; ismét megijodott és vi-
rágokkal volt behintve. Mert tavasz
volt és minden szív érezte azt.

Föl s alá járt nejről, sőt egyről-
másról beszéltek is.

— Siessünk, — mondá *Heléna*,
— a vendégek nem sokára jönni
fognak.

— Miféle vendégek? — kérde a
herceg.

— De kedves férjem, — folytatá
Heléna félig barátságos, félig szem-
rehányó mosolyal, — olyannyira
szerelmes vagy, hogy emlékezeted is
elhagy?

— Kérlek, ne beszélj emlékeze-
temről, *Heléna!* Meg fogom őrizni
tudni, hidd el nekem; hisz megvan-
nak tőim, az én kedves kis gombos-
tűim; hiszen csak nem rabolják el
tőlem? Az borzasztó lenne!

— Ne félj, senki sem rabolja el,
de kérlek, hagyd tőidet. Gondolj a
mai napra, máj. 15-ikére, menyeg-
zőnk napjára! Nem te magad tettél-e
meg minden intézkedést, nem ma-
gad gondoskodtál-e a meghívások-
ról és nem te rendelted-e meg a
lakomát? Nem hallod-e a vidám

akkordokat, melyek a bozótból hang-
zanak hozzánk? A menyegzői in-
duló ez. Jer, jer, már várnak reánk!

Péter szomorúan tekintett maga
elő. *Heléna* szeretetteljes szavai nem
birták fölvidítani. Még mindig vona-
kodott. Valami gyötörte lelkét. Egy
borzasztó gondolat, mely folyton ül-
dözte, nem akarta őt elhagyni.

— Menyegzőnk évnapija!... Ma?

— kérde. — Én nem vehetek részt
az ünnepélyen, *Heléna*, hisz én fo-
goly vagyok. Én egyedül vagyok,
távol tőled, távol a kertetől, távol
barátaimtól, messze, ott tul *Akatuja*
erődjében, *Nertschinsk* mellett, a
puszta *Irkutskban*; ott, ott ülök én
egyedül, elhagyatva czellámban. Azt
akarják, hogy eszemet vesztsem. de
én nem akarom elveszíteni! Most
már megvannak kis tőim is, *Heléna!*

— Még mindig gyötör e gonosz
álom?

— Ah! ez nem álom, ez való-
ság, *Heléna*, borzasztó valóság! És
most, midőn veled beszélhetek,

téged látlak és szavadat hallom,
most álmodom.

Heléna karjait férje nyaka köré
foná, szeretettel nézett reá s moso-
lyogva szólott:

— Higyj nekem, Péter, nem so-
kára tökéletesen ki fogsz gyógyulni
és érezni fogod, hogy az egész
gyötrelmes fogság nem egyéb,
mint fölzigatott fantáziád gonosz
álomképei, hogy valósággal soha
sem távoztál oldalam mellől, soha
sem hagytál el és nem is fogsz el-
hagyni soha. Csak bizalom és bá-
torság, barátom! Beszélhet-e oly
értelmesen egy álomkép?

Minden vigasztaló szó egy-egy
redőt távolított el az álmódó hom-
lokáról. *Arca* nyugodtabb, léleg-
zete rendszeresebb lett. A kemény
lőcán oly csöndesen és békésen
mosolyogva feküdt, mintha fekhelye
rózsákból készült volna. *Heléna*
meggyőzte őt. Boldognak érezte
magát.

(Folyt. köv.)

§ **Csőkönyös bűnös.** Meisner József alkalmazás nélküli kereskedőseggé már négy esetben volt csalásért büntetve. Így hát munkássága számára más tért keresett és azt a már nem egészen ismeretlen kerékpárelmésekkel és eladásukkal meg is találta. De azért régi kedvelt foglalkozásával sem szakított végképpen. Vállalkozásának azonban most sem kedvezett a szerencse, mert a törvényszék malopás és csalás bűntettei miatt 2 évi és 3 havi fegyházra ítélte. Felebbezett.

§ **Megférhetetlen aljegyző.** Virág György albiró 30 frtért pörölte be Kardos Márton járásbírósi aljegyzőt. A pör tárgyalását Farkas Gyula aljárásbíró vezette, a melynek folyamán Kardos összevesztet a fölpörössel és azt tetteleg bantalmazta. E miatt Farkas albiró 10 frt rendbűntetéssel sújtotta, Kardos erre felfolyamodással élt és abban Farkast okirathamisítónak mondja, a ki hivatalos hatalmával visszaélt, azonkívül pedig 7 esetben különböző fórumokon meghurcolta, a mely meghurcoltatásokból azonban Farkas tisztázza került ki. Virágnak a tettelegesség következtében indított becsületsértési pörében eljárta dr. Kürti József a bírót pedig hasonlóan okirathamisító gazembernek nevezte. Így került nyilvános rágalmazással vádolva a bíróság elé, a mely a tanuk vallomása alapján Kardost egyházi fogházra és kétszer 100 korona pénzbírságra ítélte. Az ügyész súlyosbításért, az elítélt felmentésért felebbezett.

KÖZGAZDASÁG.

== **A Jancsi-bankó ellen.** Bars megye közgyűlése egy szabályrendeletet fogadott el, melyben eltiltja, hogy mezőgazdasági, erdei s földmunkások és napszámosok munkabéret munkaadójuk bármilyen szesz italok hitelbeadásával törleszse, megtiltja továbbá a munkabérnek bolti és iparcikkokban való kiszolgáltatását és végre a munkás és napszámosnak bér fejében harmadik személy által beváltandó és pénzre, vagy áruval, különösen pedig szesz italokra szóló utalványt adni. A fent említett munkabérek a közgazdasági hatóságok által meg nem állapíthatók és be nem hajthatók, sőt a munkaadót, ki ily utalványokat ad, szigorúan büntetik. — Bars megye közgyűlése e szabályrendeletével követésre méltó példát nyújtott, mert sok helyen a fentiekből ismeretes, ugynevezett „Jancsi-bankó” rendszert a munkások megkárosítására és kizsákmányolására használják fel.

== **A cukor-prémium.** Párisban mostanában tudvaleg tanácskozással folynak a cukor-prémiumok kérdéséről Ausztria-Magyarország, Németország és Franciaország képviselői között. A tárgyalások célja az, hogy Anglia és a többi cukrot importáló ország a cukor-prémiumok behozatalának egyenértékűként mondjon le arról, hogy a már fennálló kompenzációs díjakat magasabbra emelje, vagy újakat behozzon. A három említett hatalmas-

ság képviselőinek megegyezése minden esetre legközelebb várható.

== **Baromfi-kiállítás.** Az Országos Baromfitenyésztési Egyesület a földmivelésügyi miniszter támogatásával folyó október hó 27—29-én a fővárosi csarnokban a városligeti tó partján, közvetlenül az új hidon túl, általános baromfi-kiállítást rendez, melyet 27-én szombaton délelőtt kilencz órakor a földmivelésügyi miniszter fog megnyitni. A kiállítás sokoldalúnak és igen gazdagnak ígérkezik, a mennyiben azon közel háromszáz kiállító az ország minden részéből fog megjelenni és házi szárnyasainkon kívül számos galamb, nemkülönben a baromfitenyésztési termékek és ezen tenyésztési ágánál használt eszközök és gépek gazdag választéka is bemutatásra kerül.

== **A nemzetközi kertészeti kiállítás elhalasztása.** Az Országos Magyar Kertészeti Egyesület által rendezendő tavaszi nemzetközi kertészeti kiállítást 1901. évi május hó 5—15 helyett, a földmivelésügyi miniszter, valamint több hazai kertész és szakember kívánságára, a külföldön mutatkozó nagy érdeklődés dacára, s a hazai viszonyokra való tekintettel, 1902. május 5—15-re halasztotta el. Az egyesület felhívja az összes hazai kertészeket, hogy erre a nemzetközi kiállításra a legnagyobb eréllyel készüljenek, hogy megmutathassuk, miképp a hazai kertészet is tud alkotni, tud tenni s nagy és nemes czélokra képes.

== **A tisztességtelen verseny** kérdésében összehívott szaktanácskozmány hétfőn, folyó hó 29-ikén délután 5 órakor kezdi meg tárgyalásait a kereskedelmi minisztériumban.

== **Arvizvédelmi munkálatok a jövő évben.** Állami erővel végzendő armentesítési munkálatokra a jövő évben 2 millió 200.000 korona fog fordítatni. Ebből a pozsonyi téli kikötő, a Felső-Duna szabályozása és a Csalóköz megmentése érdekében végzendő munkálatok ejtetnek meg. A csepelszigeti védtöltés is jelentékeny összeg fordítatnak, különösen nagyarányú munkálatok foganatosítatnak a Duna palánkai szakaszán.

== **Magyar ampelográfia Darányi földmivelésügyi miniszter tekintettel arra, hogy hazai szőlőfajtáink kellően ismertetve, rendszerbe foglalva nincsenek, elhatározta, hogy megírattja a magyar ampelográfiát.**

== **A Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság** igazgatósága közhírré teszi, hogy az előrehaladott őszi időnyre való tekintettel f. é. október 31-ével megszünteti a Mitrovicza és Bosna-Rácsa között fentartott rendszeres járatokat, továbbra is fentartván a subácz—mitroviczai járatokat azon módosítással, hogy a gőzös f. é. november 1-étől kezdve reggeli 5 óra helyett csak reggeli 7 órakor indul Sabáczról Mitroviczára. Bosna-Rácsa átlomás tehát ezen időnyre úgy a személy- mint az áruforgalomra nézve f. é. október 31-ével megszűnik.

Időjárás.

Nálunk az ország északi és keleti részein voltak esők; ma nyugodt az idő, derült és csendes, keleten még változó és nyugtalan.

Jóslat: Hűvös és az ország keleti

felében még szeles és csapadékos idő várható, helyenkint éjjeli fagygal.

Hőmérséklet: Budapest 5.0, Ó-Gyalla 1.2, Zágráb 2.3, Szolnok 2.4, Szeged 3.6, Kolozsvár 3.6, Bécs 2.8, Róma 15.2, Berlin 5.0, Páris 6.1, Szent-Pétervár 2.8.

Budapesti gabonatözsde.

Kedvezőbb alapirányzat mellett 11.000 mm. buza kelt el teljes napi áron. Későbbi szállításra jobb árak is voltak elérhetők. A legmagasabb ár 8 K., a legalsócsnyabb 7.20 korona volt. Egyéb gabonaművek közül rozsért 6.75—6.90, zabért 5.30—5.70, árpáért 5.80—5.40 és tengeriért 4.30 krt fizettek.

4 és fél órakor a következők voltak a záróárfolyamok:

Buza 1900. okt.-re	7.26—7.28
Buza áprilisra	7.81—7.82
Rozs 1900. okt.-re	7.08—7.10
Rozs áprilisra	7.30—7.31
Tengeri máj-ra	5.62—5.63
Zab 1900. okt.-re	5.05—5.06
áprilisra	5.50—5.52

Budapesti értéktözsde.

A teljesen ellanyhult alapirányzat nagyfokú üzletlenségben jut kifejezésre a börzén.

A helyi értékek piacán a hangulat gyöngye.

Valuták és ércváltók valamivel szilárdabbak.

A 4 órai záratkor maradt:

Osztrák hitelrészvény	647.50
Magyar hitelrészvény	644.—
Leszámitoló	425.—
Rimamurányi vasműv.	488.—
Osztrák-magyar-államvasut	643.50
Közuti-vasut	581.—
Városi villamos vasut	270.—

Állatvásár.

Kőbányai sertés piac. Október 25-én. Fialat nehéz (páronként 320 kgron felüli súlyban) 96—98 fillér. Fialat közép (páronként 251—320 klg.) 96—97 fillér. Fialat könnyű (páronként 250 klgig terjedő súlyban) 96—98 fillér. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kgron felüli súlyban) 94—96 fillérig. Közép (páronként 240—260 kgr. súlyban) 93—94 fillérig. Könnyű (páronként 240 klgig terjedő súlyban) 92—94 fillérig. A sertésüzlet irányzata: csöndes.

Budapesti borjuvásár. Október 25-én. Felhozott élő borju 206 drb, leölt borju — drb. Növendékmárha 54 drb. élő és drb — leölt bárány. Árjegyzések: Elsőrendű élő borjukért 77—90 fillér, kivételesen 96 fillér. Másodrendű — fillér. Növendékmárha elsőrendű 52—57, kivételesen — fillér. Másodrendű 47—50 fillér. Silányabb 42—45 fillér kilogrammonként. Élő bárány párja — korona. Lányha irányzat mellett az árak változatlanok maradtak.

SZÍNHÁZAK.

(Péntek, október 26-án.)

NEMZETI SZÍNHÁZ.

A cigány.

Népszínmű 3 felvonásban. Irta Szigligeti E.

Személyek:

Várszegi	Horváth
Kurta	Hetényi
Gyuri	Gyenes
Rébeka	Vizváriné
Évi	Liget
Zsidó	Ujházy
Rózi	Hegyesi M.

Kezdeté 7 órakor.

MAGY. KIR. OPERAHAZ.

Tetetre hívás.

Eredeti dalmű, egy felv., 2 képben. Szövegét Arany János balladája után írta Versényi György. Zenéjét szerlette Farkas Ödön.

Személyek:

Bárczy István	Ney D.
Bárczy Benő, fia	Takács
Csáky Tibor	Kertész
Kund Abigél	Kaczér M.
Tamás	Szendrőy
Pető	Payer M.
Poroszló	Ney B.
Vadászmester	Mihályi

Kezdeté 7 órakor.

NÉPSZÍNHÁZ.

San-Toy.

Kínai daljáték 3 felv. Írták Edward Morton, Harry Greenbank és Adrian Ross. Fordították Fáy J. Béla és Makai Emil. Zenéjét szerlette Sidney Jones.

Személyek:

A kínai császár	Ujvári
Szing-Hi	Szerdahelyi
Jen-Ho, mandarin	Németh
San-Toy, leánya	Küry K.
Csu-Li	Kovács
S. Georg Preston	Tollagi
Poppy, lánya	Z. Bárdi G.
Bobbie, fia	Raskó
Benson, hadnagy	Szirmai
Dudley	Fedák S.

Kezdeté 7 órakor.

VÁRSZÍNHÁZ.

Nincs előadás.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Angot asszony lánya.

Vig opera 3 felvonásban. Szövegét írták: Clairville, Straudin és Konning. Fordította Vezéri Ödön. Zenéjét szerlette Charles Lecocq.

Kezdeté fél 8 órakor.

VIGSZÍNHÁZ.

Coralie és Társa.

Bohózat 3 felv. Írták Valabrégue és Hennequin. Fordította Heltai Jenő.

Kezdeté fél 8 órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

Velence.

Irta Desseffy Arisztid.

Kezdeté fél 8 órakor.

Veres Sándor

(A Magy. Kir. Opera volt tagja) Magyarország népdalénekesének 26 tagból álló kitűnően szervezett daltársulata

ma és minden este a

WERBŐCZY-kávéházban

VII. ker., Csömöri-ut 13. sz.

hangversenyez.

Fényes műsor. Szabad bemenet. Számos látogatást kér

Tepli József kávé.

„Hattyu“

gőzmosó és tisztító-intézet patyolat-fehérré mos, minden szövetet tisztít és fest, káros anyag nélkül. Budapest, VII. Gizella-ut 26.

Herczeg és Horvát

Budapest, Kerepesi-ut 52. szám. Adria-szállóval szemben.

A főváros és vidéki közönség egyaránt érzi a rossz pénzviszonyokat! — Jelszó: Takarékoskodni kell!

Erre nálunk van alkalom, mert még eddig nem létezett árért adunk el

Szorpentinaljat szövethől

Lüszterből

Elegáns nőruha

Moir selyemalj

Selyembluz minden színben

3.50 frt Szörme gallér

4.35 frt Selyem utcai ruha

10—15 frt Pongis selyemruha

9—17 frt Elegáns őszi kabátok

5 frt Legelegánsabb gallérok

10 frt és följebb Angol ruhakelmék

25 frt Páplán, legjobb fajta

15—20 frt Selyempáplán minden színben

5—10 frt Független két ablakra

4—20 frt Ágyteríték 3 darab

65 kr.-tól 2.20 frt

4 frt

8.50 frt

2.40 frt

5 frt és följebb

Gyászruhák négy óra alatt elkészítetnek.

Kiadóhivatal:
IV., Vármegye-utca 11-13.

KIS HIRDETÉSEK

Kiadóhivatal:
IV., Vármegye-utca 11-13.

A kis hirdetések előre fizetendők. E rovatban minden szó egyszeri beiktatása 2 fill, vastagabb betűvel 4 fillérbe kerül. A kis hirdetésekbe a címet és lakást is be lehet tenni minden külön díjazás nélkül. Felvilágosítást ad a kiadóhivatal. Levélbeli 'udakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges postabélyeg beküldetik. Vidékről igen kényelmesen beküldhetők a kis hirdetések postautalvánnyal, mert a postautalvány szelvényére a kis hirdetés szövege is könnyen elfér. Az eljárás igen egyszerű, mert mindenki kiszámthatja a kis hirdetés árát. Kis hirdetések fölvetetnek a kiadóhivatalban, IV., Vármegye-utca 11-13.

Kereskedelmi
és
Iparkalauz.
Beszerzési források.

Czimbalmaim,

melyek az illetékes zene-kapacitások által minden tekintetben a legkitűnőbbeknek va nak elismerve és így a hazai és külföldi kiállításokon az első díjat nyerték, 75 fttól külön-böző árban kaphatók. Mint-hogy ez idő szerint a czimbalomnak pedálján és belső szerkezetén utólr-hetetlen találmányom van, így javításokat és átalaki-tásokat is elfogadok, a hang javulásért és tartós-ságért kezességet vállalok.

Habits Antal

hangszerkészítő mester.
Budapest VII. kerület,
Erzsébet körút 42 sz.
és Vörösmarty-utca
16 szám.
Árjegyzéket bérmentve küld.

Első magyar budapesti
cipő gyors javító-
intézet
Budapesten,
V., Marokkói-utca 2. sz.
Mindennemű cipőjavítás
gyorsan, szolidan és leg-
jutányo-abbban.

Egyházi szerek,
lobogós, képek és könyvek
legolcsóbban kaphatók:
Szüts és társánál,
Budapesten, IV., Ujvilág-
utca 2. sz.

**Első magyar betűn-
töde részvénytársaság**
Budapest, Dessewffy-utca
32. sz. Könyv- és cizmirá-
sok. Rézlenia gyártás. Me-
chanikai műhely.

Kitűnő,
valódiszékelykonyha. Ebéd,
vacsora 20 forintért, a Fe-
hérlő szálloda éttermében.
Ürmösinel, Kerepest-ut.

Legolcsóbb bevásárlási
forrás!

W. WEISZ LAJOS

BUDAPEST,
VII., Kerepesti-ut 22.
(Telefon Hirmondó épület).

**Saját gyártmányu
férfi- és nőruha nagy
raktára.**

Mérték szerinti megrende-
lések a legújabb divat szer-
int a legjobb minőségű
kül- és belföldi gyapju-
szövetekből a lelegegán-
sabban eszközölhetnek,
feltűnő olcsó árak
mellett.

Butoriparosok,
Nemes és Lengyel Bu-
dapest, IV., Keoske-
méti-utca 6. sz. I. em.,
ajánlják dusan felszerelt
raktáraikat, sajátkészítmé-
nyű fa- és kárpitos mun-
kákban.

**Képes
leve-
lező-
lapok.**

Naponta ujdonságok.

Nagybani árak
vizonteladók. Árjegy-
zék ingyen és bérmentve.

Leitner M. L. és fia

papírkereske-
sésében,
BUDAPEST,
V., Váci körút 18. sz.

Tengerifű 3 részű csinvat-
matracz 3-50 kr. 2 sze-
mél-es atlasz cachemir-
paplan 3-50 kr (varrás
nélkül), négy gombhoszu
linom nyútkönyv bőrke-
ztyű 78 kr. Szóvott tiszta
selyemkelme mint Taffet
és brocat átlag 88 kr.
Kapható, míg a készlet
tart. **Steiner Simon ver-
senyaruházában Kí-
rály-utca 34. sz. a.**
Kérnem a címre ügyelni!

**Magyarország
leghírnevebb
úsvány-gyógytor-
rásai a**
Bikszádi
gyógyit mint a
drága Selters. A
Sztojhai
azonos a Karls-
badival.
**Bérlők: Almer
Lajos és Károly.
Nagybánya.**

Buday és Mészáros

férfi-szabó cég
V., József-ter 1. sz., II. em.
ajánlja magát elegáns uri-
ruhák, sport- és lovaglo-
kosztümök, magyar disz-
ruhák és libériák legfino-
mabb szövetekből való
elkészítésére.

Lószőrmatracz

3 részű 15 klg. súlyban
csinvatból 14 forintért
kapható, míg a készlet tart.
**Budapesten. IV. ker-
Teréz-körút 36. sz. a
kárpitosnál.**

Betegek
legbiztosabbu meggyó-
gyulnak **Dr. Palócz**
gyógymódjával Buda-
pest VII., Kerepesti-ut
10. Levélre kimerítő
válasz.

Női ruhát
olcsón készítek haznál, Ben-
czik Juliska, Kisfaludy-
utca 16. I. em. 11. 5112

10 forint

remek szabásu férfi-öltöny,
mérték után, valódi gyap-
ju-szövetekből

Grünfeld Ignác

férfi-szabó,
Budapest, VIII., Orczy-ut
24. sz. Vidékre minták
bérmentve. 752k

Bruck Zsigmond

nagy aruháza kész női-
ruhákban.

**Kerepesti-ut végén 75.
szám, sarok.**

Téli kabát 6.50, 7.50 és
felébb Flanel pongyola
3.80. Flanel ingbluz 98.
Szövet flanel ingbluz 160,
180. Cazan (posztó) ing
bluz fekete és sötét kék
1.80. Bordó selyemmel hi-
mezve 2.50, 2.80. Bruck-
féle szövetalji gráci posz-
tóból 1.90. Szövet utcai
ruhák orosz szabásu gráci
posztóból 4.40.

Képes árjegyzéket bér-
mentve küldöm.

Zálogezédulákat,

tört arany és ezüst leg-
magasabb árban vesz
SCHILLER IZSÓ,
IV., Királyi Pál-utca
12 szám alatt

BUTOR.

Helyiség változtatása foly-
tán a készlet háló- és
ebédlo, valamintegyéb
butor berendezési tárgyak
készpénzfizetés mellett ol-
csón eladatnak

Bartók Farkas

butor nagyban
VI., Ó-utca 11. szám.

Reinthal Anna

nőruha-készítési és
szabászati intézete

Budapest,

IV., Muzeum-körút 15.

Mindenféle női ruha elké-
szítése elvállaltatik, ugy-
szinte **fehérnemű és
himzési** munka jutányos
ár mellett. Tanulóleányok
felvétetnek 3 ftt havi tan-
díjért.

Kivánatra jutányos rész-
letfizetés mellett.

Angol női ruhákat

készítek igen olcsón. Léka
József, IX., Ferencz-ter 11.,
II. em. 25. Levelezőlap-
meghívásra házhoz jövök.
7566

Kispesten

Petőfi-utca 22 számu ház
szabadkézből eladó. Érte-
kezhetni ugyanott a tulaj-
donosnál vagy a kiadóhi-
vatalban. 5860

Kávé

Tea

Első Budapesti Kávemagazin

Kávé

elvámolva és bérmentve, postán utánvéttel

4 1/2 kg. Portorico kávé 6 ftt 50 kr.
4 1/2 kg. Cuba kávé 7 ftt — kr.
4 1/2 kg. Mocca kávé 7 ftt — kr.
4 1/2 kg. Jáva kávé 7 ftt 50 kr.
4 1/2 kg. Gyöngy kávé 7 ftt 50 kr.
1/2 kg. Csász. kev. tea 1 ftt 50 kr.

Belák István

BUDAPEST,
VII., ker., Rottenbiller-utca 4. sz.

Tea

Kávé

Tűzifa árjegyzék.

	4 méter	2 méter
I ^o Bükkhasábfa	17 ftt	9 ftt
I ^o Tölgyhasábfa	18 ftt	9 50
I ^o Cserhasábfa	19 ftt	10 ftt
I ^o Gyertyánhasáb	20 ftt	10 50
Dorongfa	16 ftt	8 50
Puhafa	14 ftt	7 50

Rövidre aprítva, házhoz szállítva, behordva.
Megrendelhető személyesen v. levelezőlapon
CILCER BÉLA tűzifraktárában
Budapest, V., Visegrádi-utca 60.

**Több ezren bebizonyították,
hogy a Hermann A. féle eredeti
Horvát országi szilvórium**

a legjobb. Külön megemlítendő mint külön-
legesség a gróf Khuen-Hédervary bán jegyű
szilvóriumot, mely 3 üvegen felül tesz utánvét mellett
szállítva. A monarchiában kizárólagosan kapható a
Hermann A. féle Horvátországi Szilvórium Csarnokában
Budapest, V., Erzsébet-ter 18/a. Kifülvélve minden
világkiállításon Főzde és központ: Varasd (Horvátor-
szág). Alapított 1874. Különlegesség: ideai órási
aszalt szilva 5 és 10 kilós zacskokban.

Rómába és Szentföldre!

Legérdekesebb, legkényelmesebb, legolcsóbb tár-
sas-utazás Olaszországba és

KELETRE

az öröknyár vidékeire.

Indulás Budapestról M. Á. V. keleti pályaudva-
rából 1900. december hó 9-én.
Részletes felvilágosítást nyújt s jelentkezéseket
elfogad

PROPPER N. JÁNOS

igazgató.
»Keleti Utazási Irodája.«

Budapest, Zöldfa-utca 27. sz. I. emelet.

Utlevélről idejekorán gondoskodni kell.

Egy jó varrónő

ajánkozik jutányos áron
házakhoz varrni. Luther-
utca 1/c. I. em. »jó 4.

MINDENKI

rendelje meg a század leg-
hasznosabb könyvét: a
**Kereskedelmi
Vegyészetet.**

A Kereskedelmi Vegyészeti
nékülözhetetlen

minden gyáros, fűszer- és
vegyeskereskedő, szatócs,
illatszerez, gyógyszerész,
orvos, föld- és szőlőbirtó-
kos, kertész, cukrász,
korcsmáros, vendéglős, pá-
linkamérő, fodrász, aszta-
los és egyáltalában min-
den kereskedő, iparos és
minden intelligens egyén-
nek.

Utmutatásainyomán bár-
ki tekintélyes mellékjöv-
delemre tehet szert

Keresetnélküli egyének-
nek könnyű és becsületes
munka árán biztos és
kényelmes keresetforrást
nyújt.

Tanításai nyomán min-
den háztartásnál órási
megtakarítások érhetőek el.

A könyv legújabb kiadá-
sa 2 korona 40 fillér, vi-
dékre portómentes bekül-
désrel 2 korona 75 fillér
kedvezményes árárt meg-
rendelhető a

„MAGYARSÁG“

kiadóhivatalában Budapest,
IV., Vármegye-utca 11-13

Egy jó varrónő
ajánkozik jutányos áron
házakhoz varrni. Luther-
utca 1/c. I. em. »jó 4.

Kis Hirdetések

felvetetnek a
kiadóhivatalban
IV., Vármegye-utca 11-13.

Allást keresők

és
**munkaadók,
vevők és eladók,
bérlők**

és
bérbeadók

és **mindazok**, akik a nagy
közönség köréből keresik
az érdekelt feleket,
hirdessenek

„MAGYARSÁG“

„Kis Hirdetések“

rovatában.

A kihirdetésekbe a czi-
met és lakást is be lehet
tenni minden külön díja-
zás nélkül.

Keresek

patak-malmot bérbé vagy
esetleg vételre. Hajlandó
vagyok gőzmalomban is
munkát vállalni. Trompé-
ter József molnár, Csejte
Nyitra m. 7693

Kerestetik

egy három tagból álló csa-
ládhoz egy tisztességes
mindenes. Bér 8-9 ftt,
főzni és víkszeli nem kell.
Bemutatkozás délután 1-161
3-ig. Ugyanitt egy fodrász-
nő kerestetik. Czím Dün-
ckel, István-ut 15/b I.
emelet 11. 5464